

Katowice

**Kościół pw.
Niepokalanego Poczęcia
NMP
(Kościół Mariacki)**

 PAMIĘCI
 NIEUSTRĄSZONEGO OBRONCY
 PRAWDY I SPRAWIEDLIWOŚCI

 PAMIĘCI
 NIEUSTRĄSZONEGO OBRONCY
 PRAWDY I SPRAWIEDLIWOŚCI
KS. EMIL SZRAMEK
 UR. 20 IV 1887 W TĄGORKOWIC
 ZM. 15 I 1942 W DACHAŃCACH
 DOKTOR SW. TEOLOGII
 TAJNY SZRABEGLAN O. SW.
 KAPŁANIK GREMIALNY
 KAPITUŁY KATEDRALNEJ
 ZARĘCZONY
 DOKO BUDOWY
 KATEDRY
 GÓRNY DUSZPASTERZ I PROKOSZCZ.
 NASZEGO PARAFIAK NAJSW. MATRI PARIKI
 NIEUSTRĄŻONY WODZCZ DZIEJOWY SŁAŚCI
 MIŁOŚNIK WARTY
 I SZUKI

 RLP

 KOŚCIÓŁ KATOLICKI
 POD WEZW. NIEPOKALANEGO
 POCECZANIA NMP
 ZBUDOWANY W LATACH
 1862-1870 W STYLU NEOGOTYCKIM
 PRZEZ BUD. ALEKSEGO LANGERA
 SECESYJNE WITRAŻE KAPLIC
 WYKONANO WG PROJEKTÓW
 A. BUNSCHA.
 THE IMMACULATE CONCEPTION
 CATHOLIC CHURCH DESIGNED BY
 ALEXCUS LANGER BUILT IN
 1862-1870. THE SECESSION
 STAINED GLASS WINDOWS IN
 CHAPELS WERE DESIGNED
 BY A. BUNSCH.
 ODZIAŁ PTTK W KATOWICACH

Kościół p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny, zwany Mariackim, to najstarszy zachowany kościół katolicki w śródmieściu Katowic. Zbudowany on został w 1870 r., według projektu Alexisa Langer'a z Wrocławia, który znany jest jako twórca neogotyckich, oryginalnych budowli, pracował także przy konserwacji katedry kolońskiej. Główna bryła świątyni to nawa główna z krótkim transeptem i wieloboczne prezbiterium, do którego przylega zakrystia. Na pietrze przy prezbiterium znajduje się oratorium. Od strony frontальной kościół posiada 71-metrową wieżę, zdobioną w stylu typowego dla Langer'a neogotyku z wpływami szkoły nadreńskiej. Wieżę poprzedza duża kruchta na rzucie połowy sześciokąta, a z lewej strony przylega do niej kaplica. Budowlę wzniesiono z nietypowego budulca – zamiast cegły użyto ciosów piaskowca śląskiego. Fundusze na budowę pochodziły z dotacji Biskupstwa Wrocławskiego i ofiar miejscowej ludności.

Parafie, pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny erygowano 14 czerwca 1873 r. Wśród znanych i zasłużonych proboszczów należy wymienić: Ks. Viktora Schmidta – budowniczego kościoła, Ks. Teodora Kubinę – późniejszego biskupa częstochowskiego, bl. Ks. Emila Szramka – mecenika obozu koncentracyjnego w Dachau, który zginął 13.1.1942 r., Ks. Czesława Domina – późniejszego biskupa koszalińsko-kolobrzeszkiego, Ks. Damiana Zimonia – pierwszego arcybiskupa archidiecezji katowickiej.

Wnętrze kościoła mariackiego zdobili najwięksi artyści. W 1926 r. proboszczem został ks. Emil Szramek, który znacząco przyczynił się do unowocześnienia wnętrza kościoła. W latach 1928 – 30 wyposażył świątynię w sześć dużych płócien o tematyce maryjnej podjął Józefa Unierzyńskiego, zięcia Jana Matejki.

Wrażenie także robią witraże projektu Adama Bunscha, malarza i dramaturga, ucznia Mehoffera, wykonane przez krakowską firmę Żeleńskich. Przedstawiają one: z prawej strony nawy głównej – symbole cnót chrześcijańskich, z lewej – symbole wad głównych. W transepcie znajduje się stary tryptyk, utrzymany w konwencji Sacra Conversazione, pochodzący prawdopodobnie z III ćwierci XV wieku, malowany tempera na desce, stylistycznie należący do niemieckiego malarstwa gotyckiego.

Okres po Soborze Watykańskim II to czas bardzo dużych zmian w wystroju kościoła Mariackiego. Ich celem było przystosowanie świątyni do odnowionej posoborowej liturgii. Z dawnego gotyckiego ołtarza głównego przetrwał jedynie obraz Matki Bożej Niepokalanej Poczęcia, który dziś znajduje się w kaplicy domu parafialnego.

W 1976 r. przystąpiono do modernizacji wystroju kościoła, według projektu Karola Gierlotki z Brynowa, przy współpracy Jerzego Kwiatkowskiego z Katowic. Maria Niepokalana w nowym obrazie, którą namalował Witold Pałka z Katowic, symbolizuje nadzieję udręczonego świata. Obecny ołtarz, wykonany z trawertynu, posiada cztery mandorle z wizerunkami Chrystusa Nauczającego, Cierpiącego, Zmartwychwstałego i Chwałebnego. Tkaniny w prezbiterium, autorstwa Teresy Michałowskiej-Rauszer z Katowic, nawiązują do symboliki maryjnej i do scen z życia Matki Najświętszej.

Wystroj Kaplicy Najświętszego Sakramentu również zaprojektowała Teresa Michałowska-Rauszer. Wspólnie z artystą, rzeźbiarzem Henrykiem Piechaczkiem z Wodzisławia Śląskiego wykonała także kamienną monstrancję, która jest wotum z okazji II Krajowego Kongresu Eucharystycznego i II Wizyty Duszpasterskiej Jana Pawła II w Polsce. W Kaplicy umieszczono obraz przedstawiający św. Jacka z ludem śląskim, wykonany przez artystę malarza Aleksandra Grigorjewicza Paskiewicza z Białorusi, według szkicu Adama Bunscha. Wśród ludu widoczny jest ks. Emil Szramek w stroju śląskim. Ks. Szramek był proboszczem parafii mariackiej w latach 1926 – 1942. W roku 1999 został przez Jana Pawła II beatyfikowany, wraz z 107 męczennikami z czasów II wojny światowej.

Na początku XXI w. przystąpiono do gruntownej konserwacji techniczno-estetycznej kościoła. Remont rozpoczęto w 2001 roku od rekonstrukcji i konserwacji zabytkowych witraży Adama Bunscha, umieszczonych w bocznych nawach, dzięki temu dziś znów można podziwiać ich mistrzostwo. Zachwycają mocne barwy, duże kontrasty, prosta grafika. Prace przeprowadziła Artystyczna Pracownia Konserwacji i Rekonstrukcji Zabytkowych Witraży Ryszarda Olejarsza z Katowic.

W 2002 roku, wskutek wychylania się od pionu filarów pod chórem zaistniała konieczność wzmocnienia fundamentów podpiór i łuków chóru oraz wzmocnienia ścian wewnętrznych kościoła. Przy okazji zlikwidowano biegnący wzdłuż kościoła kanał grzewczy, zainstalowano ogrzewanie podłogowe oraz położono posadzkę z kamienia naturalnego, sprowadzonego z Chorwacji.

W 2006 roku został przeprowadzony kompleksowy remont dachu kościoła. Usunięto wówczas dotychczasowe pokrycie z eternitu, wykonano częściowo nową stolarkę oraz pokryto dach naturalnym łupkiem kamiennym, sprowadzonym z Hiszpanii. Dzięki temu dach odzyskał swój pierwotny wygląd. Łupek dachowy położyła firma RUSTIKO z Keł.

Po zakończeniu remontu dachu można było przystąpić do naprawy oraz oczyszczenia zewnętrznej elewacji. Prace, które zlecono firmie RECO z Katowic, były prowadzone w latach 2007 – 2011. Zastosowano przy tym najnowsze technologie. Mury zostały oczyszczone za pomocą mycia i piaskowania. Wymieniono lub uzupełniono nowym piaskowcem najbardziej zniszczone elementy elewacji. Wiele części tzw. architektury zewnętrznej trzeba było zrekonstruować. Dzięki fachowej, żmudnej pracy wykonawców udało się przywrócić kościołowi jego dawny blask, mury na powrót stały się jasne.

Podczas remontu wzmocniono wieżę kościoła i odnowiono drzwi, dzięki czemu na wieży mogły zawisnąć nowe drzwi, wykonane w ludwisarni Felczyńskich w Tacziszowie. Montaż drzwi miał miejsce 30 listopada 2007 r. Imiona drzwi: Maria Niepokalanie Poczęta – 970 kg, Bl. Ks. Emil Szramek – 580 kg, Św. Damian – 130 kg. Są to już trzecie drzwi, jakie zawisły na wieży kościoła. Poprzednie zostały skradzione przez okupantów. Kościół otrzymał także nową zewnętrzną iluminację świetlną.

Uzupełnienie K.M. z 18.01.2023 r.

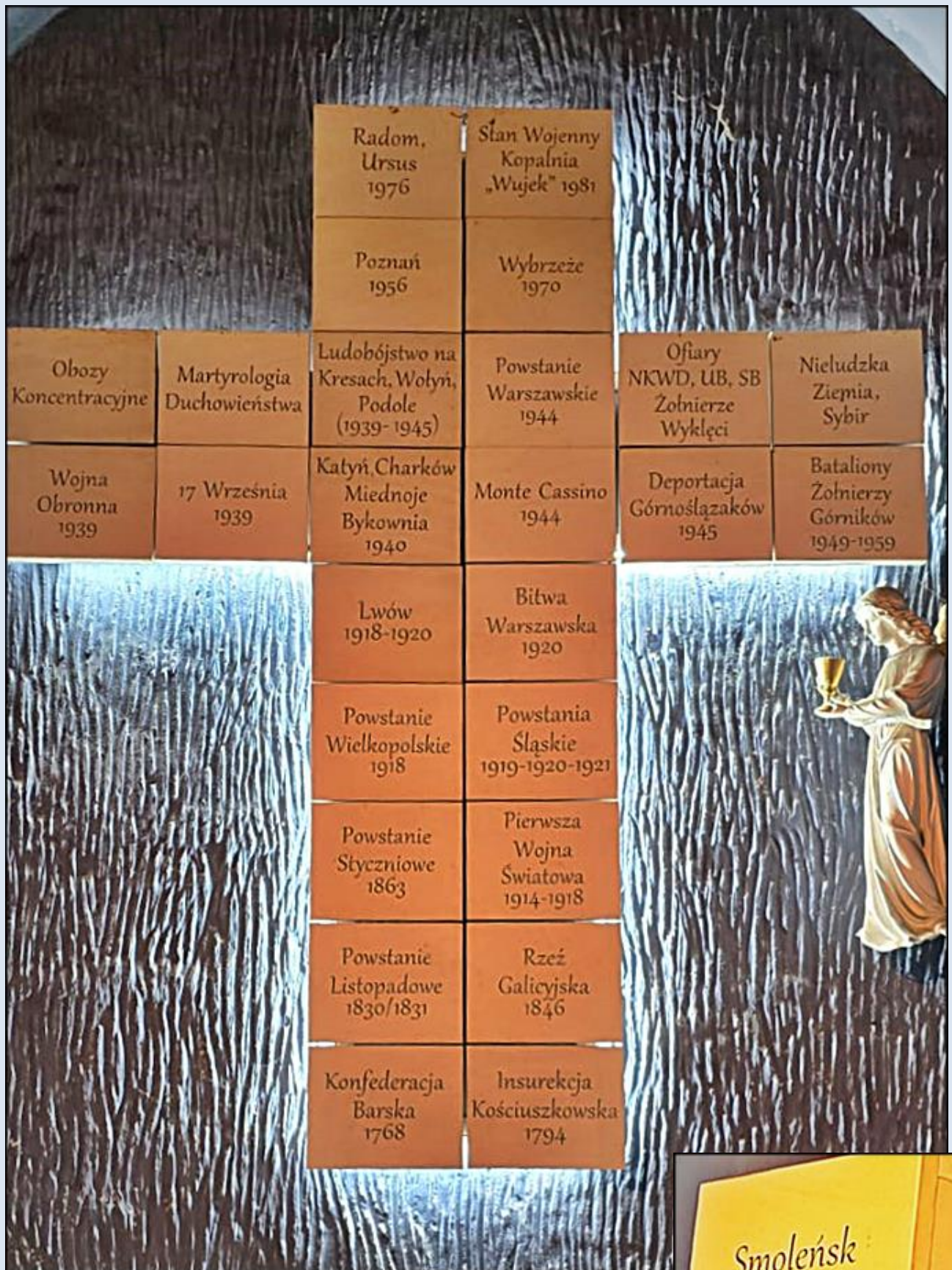

zdjęcia: K.M.

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)

Kaplica przy Kościele Mariackim – Golgota Ojczyzny

Radom,
Ursus
1976

Stan Wojenny
Kopalnia
„Wujek” 1981

Poznań
1956

Wybrzeże
1970

Obozy
Koncentracyjne

Martyrologia
Duchowieństwa

Ludobójstwo na
Kresach, Wołyni,
Podole
(1939-1945)

Powstanie
Warszawskie
1944

Ofiary
NKWD, UB, SB
Żołnierze
Wyklęci

Nieludzka
Ziemia,
Sybir

Wojna
Obronna
1939

17 Września
1939

Katyń, Charków
Miednoje
Bykownia
1940

Monte Cassino
1944

Deportacja
Górnoślązaków
1945

Bataliony
Żołnierzy
Górników
1949-1959

Lwów
1918-1920

Bitwa
Warszawska
1920

Powstanie
Wielkopolskie
1918

Powstania
Śląskie
1919-1920-1921

Powstanie
Styczniowe
1863

Pierwsza
Wojna
Światowa
1914-1918

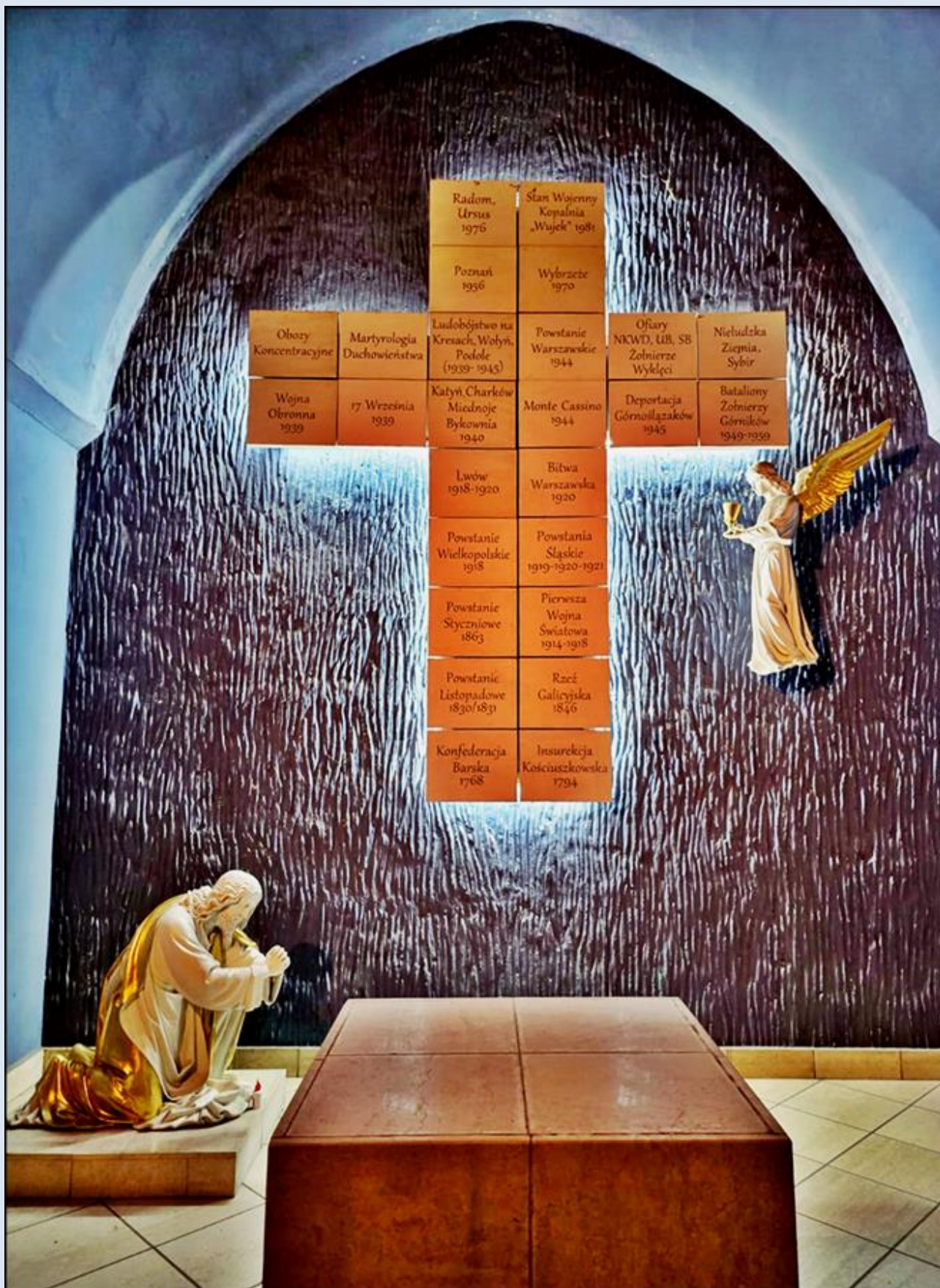
Powstanie
Listopadowe
1830/1831

Rzeź
Galicyjska
1846

Konfederacja
Barska
1768

Insurekcja
Kościuszkowska
1794

Smoleńsk
10 IV 2010

zdjęcia: K.M.

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)